

Standardy ochrony małoletnich w Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie

Preambuła/Wstęp

Naszą najważniejszą zasadą jest działanie dla dobra dziecka, umożliwienie mu życia w bezpiecznym miejscu, pozwalającym na rozwój, zabawę, dbanie, aby jego prawa były przestrzegane. Każdy pracownik Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie szanuje dziecko i jego potrzeby. Chcemy, aby dzieci czuły, że ich sprawy są dla nas ważne. Nie zgadzamy się na złe traktowanie (krzywdzenie) dzieci przez kogokolwiek. Ten dokument zawiera jasne zasady, mówiące o tym co robimy, aby prawa dzieci były szanowane i nie były łamane. Dzięki niemu pracownicy WCPR dobrze wiedzą, jak szanować dzieci i ich prawa, co jest zachowaniem niedozwolonym wobec nich i co należy zrobić w sytuacji, gdy bezpieczeństwo dziecka jest zagrożone. Dajemy wszystkim jasny sygnał, że traktujemy poważnie temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie jest działanie dla dobra dziecka, rozumianego jako ochrona jego godności, poszanowanie jego praw i kierowanie się zawsze jego najlepszym interesem. Każdy pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Personel WCPR realizując cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

I. OGÓLNE ZASADY

Standardy ochrony małoletnich są to spisane reguły, sposoby działania, które gwarantują, że dzieci w Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie są bezpieczne, nie doznają krzywdzenia ze strony pracowników czy rówieśników.

1. Zasady te dotyczą wszystkich osób, które pracują w WCPR, a także innych dorosłych pomagających dzieciom w naszym imieniu.
2. Osoba wyznaczona przez Dyrektora WCPR Zarządzeniem sprawdza, czy pracownicy znają i przestrzegają tych reguł.
3. Opisane w tym dokumencie zasady jasno określają:
 - a) kto może pracować z dziećmi,
 - b) co powinniśmy wiedzieć, aby skutecznie zidentyfikować zagrożenie dobra dziecka,
 - c) co powinniśmy zrobić, kiedy podejrzewamy, że dziecko jest krzywdzone,
 - d) jak pracownicy powinni traktować dzieci, aby czuły się bezpieczne i szanowane,
 - e) jak pracownicy powinni zadbać o dobre kontakty między dziećmi, które spotykają się w Centrum (np. na warsztatach),
 - f) jak chronimy wizerunek i informacje dotyczące dzieci przebywających na terenie WCPR.

O tych zasadach informujemy wszystkich pracowników, opiekunów i dzieci. Chcemy, aby wszyscy wiedzieli, że w naszej codziennej pracy stawiamy na takie wartości jak dobro dziecka, jego prawo do życia w bezpiecznym otoczeniu i będziemy reagować zawsze, kiedy dzieci będą krzywdzone.

II. PERSONEL

W Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie uczymy pracowników, jak zapobiegać krzywdzeniu dzieci i sprawdzamy, czy reagują na takie sytuacje.

Standardy podstawowe:

1. W WCPR są zatrudnione osoby, które mają wiedzę na temat

- krzywdzenia dzieci, rozpoznawania symptomów oraz sposobów reagowania w przypadku stwierdzenia podejrzenia krzywdzenia dzieci.
2. Osoby pracujące z dziećmi są przygotowane merytorycznie do tej pracy i nigdy nie były skazane przez Sąd za przestępstwo na szkodę dziecka. Przed zatrudnieniem każdego pracownika sprawdzamy go w „Rejestrze sprawców przemocy na tle seksualnym”. Weryfikujemy, czy osoby te spełniają też zapisy ustawowe dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego.
 3. Zależy nam, aby dzieci w kontakcie z pracownikami czuły się bezpieczne i wspierane, dlatego traktujemy je z szacunkiem, słuchamy ich zdania i opinii, odpowiadamy na pytania i tłumaczymy, używając języka odpowiedniego do ich wieku i możliwości.
 4. Uczymy się i szkolimy dzięki czemu wiemy:
 - 1) jak rozpoznać, kiedy dziecku dzieje się krzywda, doznaje przemocy, jest zaniedbane lub źle traktowane,
 - 2) jak interweniować w takiej sytuacji.

Standardy uzupełniające:

1. Pracownik, który dowie się, że dziecko spotkała krzywda, podejmuje działania, aby je chronić.
2. Pracownicy przypominają dzieciom o ich prawie do życia bez przemocy, przekazują dzieciom i ich opiekunom ulotki, polecają książki czy też strony internetowe na ten temat.

Przyjęcie tych zasad pomoże wszystkim osobom pracującym z dziećmi lub działającym na ich rzecz lepiej zadbać o ochronę dzieci oraz ich bezpieczeństwo.

III. PROCEDURY

W sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka mamy określone reguły zgłaszania i podejmowania interwencji wiemy co i jak robić, kiedy dziecku dzieje się krzywda.

Standardy podstawowe:

1. W WCPR wiemy gdzie i komu zgłosić, kiedy dziecku dzieje się krzywda

ze strony pracownika, opiekuna, członków rodziny, rówieśników i osób obcych. Wyznaczamy także osobę, która z ramienia WCPR dba o interes (prawa) dziecka. Dziecko zostaje poinformowane, jak nazywa się ta osoba i jak można się z nią skontaktować - te informacje są dostępne dla dzieci w naszych siedzibach.

2. W zorganizowaniu pomocy dzieciom korzystamy z pracy sądów, policji, ośrodków pomocy społecznej, szpitali i innych miejsc, które także dbają o bezpieczeństwo i zdrowie dzieci.
3. W WCPR dzieci mogą się dowiedzieć, gdzie uzyskać pomoc w trudnej sytuacji – te informacje są dostępne dla dzieci w naszych siedzibach.

IV. MONITORING

Sprawdzamy czy pracownicy postępują zgodnie z regułami ochrony dzieci.

Jeżeli zauważymy, że wprowadzone przez nas zasady nie chronią dzieci dostatecznie, zmienimy je. Poprosimy o pomoc dzieci i opiekunów, słuchamy ich zdania na ten temat.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1

1. Pracownik, to osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18-go roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba pełniąca nad dzieckiem bieżącą, faktyczną opiekę, czyli w ramach zadań tut. Centrum opiekun zastępczy lub opiekun tymczasowy.
4. Przedstawicielem ustawowym dziecka jest jego rodzic lub opiekun prawny.
5. Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich to wyznaczony przez Dyrektora Warszawskiego Centrum Pomocy Rodziny pracownik sprawujący nadzór nad wdrożeniem, realizacją i monitorowaniem Standardów ochrony małoletnich w WCPR.

6. Osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci to wyznaczony przez Dyrektora WCPR pracownik, który odpowiada za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dziecku i zgodnie z przyjętymi w Centrum zasadami koordynuje reagowanie na nie.
7. Plan wsparcia dziecka jest to dokument opracowany zespołowo na potrzeby zabezpieczenia sytuacji dziecka w zależności od zgłoszonego naruszenia Standardów ochrony małoletnich.
8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.
9. Karta Zgłoszenia, to dokument wypełniany przez pracownika w związku z podejrzeniem krzywdzenia dziecka lub podjętą interwencją w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka.
10. Karta Interwencji, to dokument wypełniany przez osobę odpowiedzialną za ochronę dzieci po przyjęciu zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia dziecka.
11. Sprawdyziedi@wcpr.pl, to adres e-mail, na który wpływają zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia dziecka od pracowników oraz bezpośrednio od dzieci.
12. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć zachowanie, które może stanowić popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę (rówieśnika, osobę dorosłą, w tym pracownika instytucji) lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

§ 2

Na potrzeby dokumentu ustala się następującą kwalifikację form krzywdzenia dzieci:

- 1) przemoc fizyczna wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone; krzywda ta następuje w wyniku działania lub zaniechania działania ze strony opiekuna dziecka lub osoby, której dziecko ufa, lub która ma nad nim władzę; przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową;
- 2) przemoc psychiczna wobec dziecka to niefizyczna, szkodliwa interakcja

między dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania m.in.: niedostępność emocjonalna, zaniedbywanie emocjonalne, relacja z dzieckiem oparta na wrogości, umniejszanie, poniżanie, wyśmiewanie, obwinianie, oczernianie, odrzucanie, grożenie, straszenie, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, zrzucanie odpowiedzialności na dziecko, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych między opiekunem a dzieckiem;

- 3) wykorzystywanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa; z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek lub stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy, przy czym intencją wspomnianej aktywności jest satysfakcja lub spełnienie potrzeb dorosłego lub wykorzystującego dziecka; wykorzystanie seksualne może przyjąć również formę wyzyskiwania seksualnego, czyli jakiegokolwiek faktycznego lub usiłowanego nadużycia pozycji władzy, przewagi sił, lub zaufania, w celach seksualnych, w tym, ale nie wyłącznie, czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystywania innej osoby; szczególne zagrożenie wyzyskiwaniem seksualnym zachodzi w czasie kryzysów humanitarnych; zagrożenie wyzyskiwaniem istnieje zarówno wobec dzieci jak i ich opiekunów (definicja za Biuletynem ONZ ST/SGB/2003/13);
- 4) zaniedbywanie dziecka to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące lub pociągające za sobą wysokie prawdopodobieństwo spowodowania zaburzenia jego zdrowia, rozwoju lub brak ochrony przed krzywdą w takim stopniu, jak tylko to możliwe; do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka;

- 5) przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, bullying) występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (Internetu i telefonów komórkowych); ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy lub grupy sprawców; obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę), a także przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny, wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika, przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią.

Rozdział II

Zasady rekrutacji i obowiązki pracowników

§ 3

1. Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady stanowią Załącznik nr 2 do niniejszych Standardów ochrony małoletnich.
2. Zobowiązanie do przestrzegania i akceptacja wytycznych ze Standardów ochrony małoletnich w Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie jest potwierdzana poprzez podpisanie przez pracownika oświadczenia, które stanowi Załącznik nr 3 do niniejszych Standardów ochrony małoletnich.
3. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel - dziecko ustalone w Centrum. Zasady stanowią Załącznik nr 4 do niniejszych Standardach ochrony małoletnich.

4. Pracownicy znają czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci wskazane w Załączniku nr 1 do niniejszych Standardów ochrony małoletnich.
5. Pracownicy zgłaszają każde podejrzenia krzywdzenia dziecka niezależnie od źródła pochodzenia tego podejrzenia.

Rozdział III

Obowiązki osób odpowiedzialnych za wdrażanie, realizowanie, upowszechnianie i monitorowanie Standardów ochrony małoletnich

§ 4

1. Dyrektor Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie wyznacza Zarządzeniem osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich w WCPR oraz osobę odpowiedzialną za ochronę dzieci.
2. Do obowiązków osoby odpowiedzialnej za Standardy ochrony małoletnich w WCPR należy:
 - 1) dbałość o udostępnienie Standardów ochrony małoletnich na stronie internetowej WCPR oraz na terenie Centrum, także w wersji dla dzieci,
 - 2) przygotowanie pracowników do stosowania Standardów ochrony małoletnich przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w tych Standardach,
 - 3) delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją Standardów ochrony małoletnich na innych pracowników WCPR oraz monitoring ich realizacji,
 - 4) regularne monitorowanie znajomości i przestrzegania przez pracowników przyjętych Standardów ochrony małoletnich,
 - 5) sprawdzanie i ocena skuteczności obowiązujących wytycznych i procedur,
 - 6) prowadzenie dla pracowników cyklicznych szkoleń w zakresie obowiązujących Standardów nie rzadziej niż raz na dwa lata, a także po każdej zmianie jej treści.

3. Do obowiązków osoby odpowiedzialnej za ochronę dzieci w ramach Standardów ochrony małoletnich w WCPR należą:
 - 1) gromadzenie i reagowanie na sygnały naruszenia Standardów ochrony małoletnich w WCPR oraz informowanie Dyrektora WCPR o wynikach poczynionych ustaleń,
 - 2) przyjmowanie oraz weryfikacja zgłoszeń wpływających na adres mailowy sprawdydzieci@wcpr.pl od Kierowników Działów WCPR (gdy naruszenie Standardów ochrony małoletnich nastąpiło ze strony pracownika), pracowników oraz bezpośrednich zgłoszeń od dzieci,
 - 3) koordynowanie poszczególnych interwencji zgłaszanych w ramach Standardów ochrony małoletnich w WCPR, w tym wskazywanie osoby do prowadzenia interwencji,
 - 4) organizowanie spotkania – z pracownikiem, który otrzymał informacje o krzywdzeniu dziecka, opiekunem dziecka (jeśli nie jest osobą krzywdzącą) i specjalistą w zakresie wsparcia psychologicznego dziecka (psycholog i/lub psychoterapeuta),
 - 5) prowadzenie rejestru w zakresie interwencji zgłaszanych w ramach Standardów ochrony małoletnich w WCPR,
 - 6) proponowanie zamian w Standardach ochrony małoletnich mających na celu skuteczną ochronę dzieci przed krzywdzeniem,
 - 7) prowadzenie dla pracowników cyklicznych szkoleń w zakresie obowiązujących Standardów ochrony małoletnich nie rzadziej niż raz na dwa lata, a także po każdej zmianie jej treści,
 - 8) koordynowanie przygotowania „Zasad bezpiecznych relacji między dziećmi”, ich wdrażania, monitorowania i inicjowania zmian w ich treści odpowiadając w tym zakresie na potrzeby zgłaszane przez dzieci.
4. Obie wyznaczone osoby ściśle ze sobą współpracują oraz są wzajemnie zastępowalne w zadaniach związanych z realizacją Standardów ochrony małoletnich w WCPR.
5. Dane wyznaczonych osób za pośrednictwem dostępnych kanałów komunikacyjnych zostaną podane pracownikom (intranet), dzieciom i opiekunom (tablice ogłoszeń).

Rozdział IV

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 5

1. Pracownicy mają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy podejmują rozmowę z opiekunami sprawującymi bieżącą opiekę, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywują ich do szukania dla siebie i/lub dziecka pomocy, a także informują o procedurach prawnych, które mogą zostać wdrożone, jeżeli powstanie podejrzenie krzywdzenia dziecka.

Rozdział V

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

§ 6

1. Pracownicy wiedzą, że krzywdzenie dziecka może przybierać różne formy i pochodzić od osób dorosłych lub innych dzieci.
2. Centrum przyjęło następujące procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:
 - a) osoby dorosłe (pracowników, opiekunów zastępczych, opiekunów tymczasowych, rodziców dziecka, innych dorosłych),
 - b) inne dziecko.
3. Procedury są szczegółowo określone w Załączniku nr 5 do niniejszych Standardów ochrony małoletnich.

§ 7

1. Pracownik, który ma podejrzenie, że dziecko jest krzywdzone lub w przypadku poinformowania go o takiej okoliczności (przez dziecko lub inną osobę dorosłą) niezwłocznie informuje o tym bezpośredniego przełożonego, sporządza Kartę Zgłoszenia (Załącznik nr 6) oraz przesyła ją na adres mailowy sprawdydzieci@wcp.pl.

2. Pracownik mając podejrzenie, że istnieje bezpośrednie zagrożenie życia dziecka lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, niezwłocznie informuje odpowiednie służby (policję, pogotowie ratunkowe) dzwoniąc pod numer 112.
3. Poinformowania służb dokonuje osoba, która pierwsza powzięła informację o zagrożeniu.
4. Gdy sytuacja tego wymaga pracownik pierwszoplanowo zabezpiecza stan dziecka m.in. udziela mu pierwszej pomocy przedmedycznej i prosi inną osobę dorosłą z otoczenia o wezwanie służb (np. interwencja podczas próby samobójczej). Następnie w trybie pilnym informuje swojego bezpośredniego przełożonego o zdarzeniu oraz, gdy tylko jest to możliwe, sporządza Kartę Zgłoszenia (Załącznik nr 6) i przesyła ją na adres mailowy sprawdyziedi@wcp.r.pl.
5. Na podstawie przesłanego zgłoszenia osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci dokonuje wstępnej kwalifikacji zdarzenia w zależności od tego, kto jest potencjalnym sprawcą krzywdzenia oraz jaki jest jego charakter. Na tej podstawie podejmuje działania zgodnie z właściwą procedurą (Załącznik nr 5) oraz sporządza Kartę Interwencji (Załącznik nr 7).
6. W przypadkach tego wymagających osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci zaprasza do udziału w interwencji psychologa, pedagoga lub psychoterapeutę.
7. Dyrektor Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie powiadamia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa odpowiednią instytucję, zgodnie z właściwą procedurą (Załącznik nr 5).

§ 8

1. Osoba wyznaczona do prowadzenia interwencji wraz z opiekunem dziecka (o ile nie jest wskazany jako osoba krzywdząca) przygotowuje plan wsparcia dziecka (Załącznik nr 8).
2. Plan wsparcia dziecka jest realizowany przez opiekunów dziecka i monitorowany przez osobę wskazaną do prowadzenia interwencji przez osobę odpowiedzialną za ochronę dzieci.
3. Plan wsparcia powinien być uwzględniony w planie pomocy dziecku. Oba plany powinny zawierać postanowienia ze sobą spójne.

4. W razie potrzeby osoba odpowiedzialna za wsparcie dziecka, zmienia plan wsparcia, aby dostosować go do aktualnych potrzeb i sytuacji dziecka.

Rozdział VI

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

§ 9

1. Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Pracownicy WCPR w żaden sposób nie utrwalają ani nie publikują wizerunku dzieci, które korzystają z oferty WCPR, tzn. zdjęcia dzieci widoczne na stronach internetowych, mediach społecznościowych, czy w materiałach prasowych WCPR są jedynie zdjęciami poglądowymi.
4. Pracownik nie może umożliwiać przedstawicielom mediów filmowania, fotografowania wizerunku lub nagrywania głosu dziecka na terenie Centrum lub za pośrednictwem WCPR.

Rozdział VII

Monitoring stosowania Standardów ochrony małoletnich

§ 10

1. Realizacja Standardów ochrony małoletnich w Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie jest regularnie monitorowana, poddawana ewaluacji oraz, w przypadku stwierdzenia takiej konieczności, modyfikowana.
2. Dyrektor WCPR wyznacza Zarządzeniem osobę odpowiedzialną za nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich, zwaną osobą odpowiedzialną za monitorowanie Standardów ochrony małoletnich.
3. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich przeprowadza wśród pracowników, nie rzadziej niż raz

na dwa lata, anonimową ankietę monitorującą stan jej znajomości i przestrzegania oraz skuteczność obowiązujących procedur. Wzór ankiety dla pracowników stanowi Załącznik nr 9.

4. Na podstawie przeprowadzonych ankiet osoba odpowiedzialna za nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich sporządza raport wraz z rekomendacjami zmian w jej treści, a następnie po przyjęciu ich przez Dyrektora WCPR, zapoznaje z nimi pracowników.
5. Rekomendacje obejmują również identyfikację potrzeb szkoleniowych pracowników w obszarze ochrony dzieci.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

§ 11

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników, dzieci i ich opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie skróconej wersji w widocznym miejscu w siedzibie WCPR, również w wersji przeznaczonej dla dzieci, a także poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie.

Załącznik nr 1

Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci

Czynniki ryzyka doświadczania przemocy (po stronie dziecka):

1. Płeć (chłopcy są narażeni bardziej na krzywdzenie fizyczne)
2. Wiek (małe dzieci do 13 roku życia)
3. Niepełnosprawność lub znaczące deficyty
4. Pierwsze dziecko w rodzinie

Czynniki ryzyka stosowania przemocy (po stronie sprawcy):

1. Młody wiek rodziców/opiekunów
2. Niskie kompetencje wychowawcze
3. Alkoholizm i inne uzależnienia
4. Trudna sytuacja materialna
5. Niskie wykształcenie

I. Przemoc fizyczna

1. Ma charakter intencjonalny (choć jej intencja może być inna od zadania bólu – na przykład wychowawcza)
2. Są w nią zaangażowane osoby bliskie dziecku (rodzice, opiekunowie, nauczyciele)
3. O przemocy mówimy nie tylko, gdy dziecko uznaje faktycznego uszczerbku, ale gdy jest na niego narażone.
4. Mówimy o przemocy fizycznej także, gdy nie ma widocznych oznak uszkodzenia ciała.
5. Przykłady przemocy fizycznej – bicie rękami i przedmiotami, kopanie, szarpanie, przypalanie, wiązanie i inne.

Uwaga: nie da się sformułować pełnego katalogu przemocy fizycznej wobec dzieci

II. Przemoc emocjonalna - krzywdzenie emocjonalne

1. Niedostępność uczuciowa, brak reakcji emocjonalnej, zaniedbywanie (zaniechanie działania).
2. Przypisywanie dziecku negatywnych cech i jego błędna ocena.
3. Interakcje niesprzyjające rozwojowi dziecka lub niedopasowanie do poziomu rozwoju (nierealistyczne oczekiwania, nadopiekuńczość, ekspozycja na zdarzenia traumatyczne).
4. Nieostrzeżenie lub nieuznanie indywidualności dziecka i jego odrębności psychicznej (wykorzystywanie dziecka do zaspokojenia potrzeb emocjonalnych rodzica/opiekuna, nie dostrzeganie punktu widzenia dziecka).
5. Utrudnianie adaptacji społecznej dziecka (wpajanie postaw antyspołecznych, deprawowanie, brak stymulacji).

Typologia krzywdzenia emocjonalnego

1. Odtrącanie – umniejszanie wartości dziecka, upokarzanie go czy wyśmiewanie, poniżanie, odrzucenie, porzucenie.
2. Zastraszanie – stawianie dziecka w niebezpiecznej sytuacji, grożenie, tworzenie atmosfery strachu.
3. Izolowanie – nakładanie dziecku surowych ograniczeń, uniemożliwianie interakcji społecznych, oddzielenie dziecka od innych członków rodziny.
4. Wyzyskiwanie/deprawowanie – nakłanianie dzieci do przyjmowania niewłaściwych lub antyspołecznych postaw takich jak kradzieże, przemoc wobec innych, włamania i inne.
5. Brak reakcji emocjonalnej – niedostępność emocjonalna, ignorowanie dziecka, niewyrażanie uczuć, dystans do dziecka.
6. Zaniedbywanie rozwoju umysłowego, opieki medycznej i nauki.

Objawy krzywdzenia emocjonalnego

1. Psychosomatyczne: zaburzenia snu, bóle głowy i biegunki, zaburzenia łaknienia, nietrzymanie stolca, moczenie nocne, zaburzenia higieniczne, nasilenie się problemów skórnych, astmy.
2. Zachowania destrukcyjne i zabiegające o uwagę.
3. Problemy w koncentracji uwagi.

4. Wycofanie, nerwowość, przygnębienie, zachowywanie dystansu.
5. Niszczenie przedmiotów.
6. Samookaleczenia.
7. Uciezki z domu.
8. Kłamstwa.
9. Stosowanie substancji psychoaktywnych.

Skutki krzywdzenia emocjonalnego dzieci – oznaki zaburzeń w rozwoju – % dzieci wykazujących dany typ zaburzeń

1. Stan emocjonalny (niska samoocena, strach, lęk, stres) 63%
2. Zachowanie (bunt, zbyt duża odpowiedzialność/nieodpowiedzialność do wieku, zwracanie na siebie uwagi, działania przestępcze, antyspołeczne) 44%
3. Wyniki w nauce (słabe, wagarowanie, spóźnianie się) 42%
4. Relacje z rówieśnikami (wycofywanie się z relacji, agresja) 31%
5. Wygląd, stan fizyczny (zaniedbany wygląd, niski wzrost, moczenie się, bóle brzucha) 31%
6. Zachowania o charakterze seksualnym 8%

III. Wykorzystanie seksualne

Typy wykorzystania seksualnego ze względu na stopień intruzywności:

1. Działania bez kontaktu dotykowego
2. Pobudzanie intymnych części ciała dziecka
3. Kontakty oralno-genitalne
4. Stosunki udowe
5. Penetracja seksualna
6. Pornografia, prostytutka dziecięca
7. Przemoc seksualna łączona z innymi formami przemocy

Czynniki ryzyka wykorzystania seksualnego

Rodzic	Dziecko	Rodzina	Spółeczeństwo
<p>Młody wiek Samotne rodzicielstwo Niechciana ciąża Kontakt z przemocą Nadużywanie substancji odurzających Niewłaściwa opieka prenatalna</p>	<p>Przedwcześnie urodzone Niechciane Niepełnosprawne Małe</p>	<p>Wielkość Ubóstwo Brak wsparcia społecznego Stres Przemoc domowa Częste zmiany miejsca zamieszkania</p>	<p>Brak przepisów chroniących dzieci Spostrzeganie niektórych dzieci jako mniej wartościowych Nierówności społeczne,</p>
<p>Niewystarczające umiejętności rodzicielskie Choroba somatyczna lub psychiczna Problemy małżeńskie Depresja</p>		<p>Rodzina rekonstruowana</p>	<p>dyskryminacja religijna i rasowa Wysoki poziom tolerowania przemocy Normy kulturowe Niski poziom opieki zdrowotnej Niski poziom spójności społecznej</p>

Symptomy wykorzystania seksualnego

Sfera somatyczna	Urazy zewnętrznych narządów płciowych, urazy około odbytnicze, urazy pochwy, przerwanie błony dziewiczej, infekcje moczowo-płciowe, choroby weneryczne, ciąża
Sfera psychiczna	PTSD, lęki, fobie, koszmary i lęki nocne, depresja, przygnębienie, hipomania, nadpobudliwość ruchowa, drażliwość, złość, wstyd, poczucie winy, negatywna samoocena
Sfera seksualna	Prowokacyjne zachowania seksualne, publiczna, uporczywa masturbacja, nietypowe zachowania seksualne wobec rówieśników, nadmierna erotyzacja lub całkowite wycofanie się obszaru seksualności
Strefa społeczna	Zachowania regresywne (np. moczenie nocne) izolowanie się, problemy z nauką, wagary, ucieczki z domu, agresywność, okrucieństwo, samouszkodzanie się

IV. Zaniedbanie dziecka

Rodzaje zaniedbania dziecka

Zachowanie dorosłych	Oznaki i skutki zaniedbania u dziecka
Spożywanie alkoholu	FAS, opóźniony rozwój motoryczny, przedwczesny poród, uszkodzenie mózgu
Przyjmowanie środków psychoaktywnych, nadużywanie leków	Zespół odstawienia, niska waga urodzeniowa, możliwe uszkodzenia mózgu, wcześniactwo
Stres i depresja, niechciana ciąża, wrogość i konflikty w rodzinie	Niepokój, płaczliwość, kłopoty z jedzeniem i snem
Niedostateczne lub niewłaściwe żywienie	Niska waga i wzrost, węższa budowa ciała, bladość skóry, mała odporność na choroby, bóle brzucha, próchnica, wady postawy, krzywica
Niewłaściwe ubranie	Odzież i obuwie nieodpowiednie do pory roku, niedostosowanie rozmiarów, dziecko brudne
Brak lub nieodpowiednie warunki w domu, pozostawianie samego dziecka, pozbawianie schronienia	Warunki zagrażają zdrowiu i bezpieczeństwu, wypadki, dziecko wyrzucane z domu, niezameldowane, wymeldowane

Zachowanie dorosłych	Oznaki i skutki zaniedbania u dziecka
Brak opieki i nadzoru, brak zainteresowania tym, co robi dziecko	Dziecko przebywa w miejscach niebezpiecznych, w sytuacjach zagrażających, może stać się ofiarą
Brak troski o zdrowie, higienę, odpowiednią opiekę medyczną	Dziecko brudne, blade, choroby skóry, próchnica, brak szczepień i badań, nieodpowiednie leczenie, poczucie wstydu
Brak troski o zaspokojenie potrzeb psychicznych, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji	Opóźnienie rozwoju, niewytworzenie bezpiecznego przywiązania, niepokój, moczenie się, stereotypie, stres, zaburzenia odżywiania, mała aktywność poznawcza, obniżona zdolność uczenia się
Psychiczna emocjonalna niedostępność	Niezdolność do rozpoznawania i nazywania uczuć, brak zdolności samokontroli, zaburzenia w rozwoju brak empatii, wycofanie z kontaktu z innymi
Niezauważanie sygnałów płynących od dziecka, niereagowanie na nie, nie mówienia do dziecka	Niepewność i nieumiejętność nawiązywania kontaktów z innymi, słaba empatia, opóźnienia w rozwoju psychomotorycznym i językowym
Obojętność, niska jakość opieki, niezaradność	Niskie poczucie własnej wartości, niskie poczucie przynależności, zwracanie na siebie uwagi, trudności w nawiązaniu kontaktu, depresja

Zachowanie dorosłych	Oznaki i skutki zaniedbania u dziecka
Odrzucenie połączone z tendencją do gniewu	Powstanie przywiązania unikowego, nieśmiałość, uległość, problemy w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach
Złość, wrogość werbalna	Strach, niepokój, lęk, uległość lub bunt, zachowania agresywne lub unikowe w relacjach z innymi
Izolowanie dziecka od rówieśników	Wycofane, izoluje się, czasem lęk, agresja, mniejsza skłonność do współpracy, ucieczki z domu
Brak troski o rozwój umysłowy i kształcenie dziecka	Brak wymaganych podręczników i przyborów szkolnych, nieobecności w szkole, spóźnianie się, słabe wyniki w nauce, mniejsza wytrwałość
Uniemożliwienie samorealizacji, rozwijania zdolności	Mimo możliwości dziecko nie uczęszcza na zajęcia sprzyjające rozwojowi
Niezapewnienie możliwości nauki	Nieprzystosowanie społeczne, niska autonomia, małe umiejętności w radzeniu sobie, problemy interpersonalne, słaba umiejętność reagowania na stres

V. Przemoc rówieśnicza

Czynniki ryzyka doświadczania przemocy rówieśniczej (po stronie dziecka krzywdzonego):

1. Wrażliwość
2. Nieśmiałość, niepewność i ostrożność w kontaktach z innymi
3. Słabe relacje z rówieśnikami, nieumiejętność nawiązywania przyjaźni
4. Podwyższony poziom lęku
5. Bierność, uległość, a szczególnie – brak umiejętności bronięcia się w sytuacjach przemocy
6. Płaczliwość
7. Niska samoocena
8. Negatywne nastawienie do stosowania przemocy
9. Słabość lub niska sprawność fizyczna (jeśli chodzi o chłopców)
10. Brak wsparcia rodziców
11. Występowanie specjalnych potrzeb edukacyjnych

Czynniki wskazujące, że dziecko jest ofiarą przemocy rówieśniczej:

1. Dziecko wygląda na zdenerwowane i zaniepokojone oraz odmawia odpowiedzi na pytania, co się dzieje
2. Skaleczenia i siniaki niewiadomego pochodzenia
3. Uszkodzenia ubrania, książek, przyborów szkolnych
4. Pogorszenie wyników w nauce
5. Prośby o dodatkowe pieniądze
6. Zaginięcia rzeczy osobistych, karnetu na obiad
7. Niechęć do chodzenia do szkoły lub nasilenie się tej niechęci
8. Wzrost liczby spóźnień do szkoły
9. Zmiany nastroju i zachowania, przedłużający się obniżony nastrój
10. Brak pewności siebie i zaniżona samoocena, nagły spadek samooceny
11. Skargi na bóle głowy i brzucha, choroby
12. Problemy ze snem
13. Brak kontaktów z rówieśnikami poza szkołą

Załącznik nr 2

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu w Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie

1. Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu, a zatrudniony personel podlega obowiązkowym szkoleniom.
2. Wszyscy pracownicy są zatrudnieni zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, spełniają wszystkie wymagane innymi przepisami wymogi, szczególnie:
 - 1) dotyczące wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, przebiegu dotychczasowego zatrudnienia; dopuszcza się możliwość, aby kandydat/kandydatka zostali poproszeni o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy,
 - 2) podpisują oświadczenie o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z pełni praw publicznych,
 - 3) po przyjęciu do pracy w ramach instruktażu stanowiskowego bezpośredni przełożony zapoznaje pracownika z obowiązującymi w WCPR regulaminami i procedurami, w tym z obowiązującą w instytucji Standardami ochrony małoletnich, co pracownik potwierdza złożeniem odpowiedniego oświadczenia. Oświadczenie to włącza się do akt osobowych pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę, a w przypadku osób zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej stanowi ono załącznik do umowy.
3. Kandydaci zatrudniani do zadań, w których mają bezpośredni kontakt z dziećmi, oraz podmioty prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą współpracujące z WCPR mające kontakt z dziećmi będącymi pod opieką WCPR:
 - 1) sprawdzani są w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym,
 - 2) dostarczają informację, iż nie figurują w kartotece karnej Krajowego Rejestru Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości.

- 3) osoby biorące udział w rekrutacji na stanowisko w WCPR są zobowiązane do złożenia oświadczenia o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, pod rygorem odpowiedzialności karnej.
 - 4) osoby mające obywatelstwo inne niż polskie przedkładają informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi, lub informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów.
 - 5) jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji i nie prowadzi tego typu rejestru, wówczas kandydat/kandydatka składa pracodawcy oświadczenie stwierdzające ten fakt oraz oświadczenie że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Oświadczenia te składane są pod rygorem karnym za złożenie fałszywego oświadczenia.
4. Podmioty współpracujące z WCPR, w tym prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, w przypadku gdy ich działalność obejmuje kontakt z dziećmi będącymi pod opieką WCPR, są zobowiązani do zapoznania się ze skróconą informacją o Standardach ochrony małoletnich i do ich przestrzegania, co potwierdzają odpowiednim oświadczeniem, które stanowi załącznik do umowy o świadczenie usługi.

Załącznik nr 4

Zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko

Zasady bezpiecznych relacji pracowników Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie z dziećmi

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników WCPR jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują każdego członka personelu placówki, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką placówki, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą placówki i/lub na jej terenie.

Relacje pracowników Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat lub działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość, szacunek i dobre intencje. Nie mów dzieciom nieprawdy i nie pozwalaj na to innym.
2. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Pamiętaj o zasobach dzieci i udzielaniu im wsparcia: odwołuj się do ich mocnych stron, a nie do słabych. W sytuacjach kryzysowych lub konfliktowych daj dziecku przestrzeń do wypowiedzi i spróbuj zobaczyć daną sytuację jego oczami.
4. Zwracaj się do dziecka po imieniu w formie preferowanej przez dziecko. Respektuj jego tożsamość i ekspresję.

5. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyknąć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
6. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
7. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego potrzeby i oczekiwania.
8. Szanuj prawo dziecka do prywatności i poufności. Pamiętaj i poinformuj dzieci o tym, że mają prawo do poufności ze strony pracowników, jeśli dana informacja nie zagraża życiu lub zdrowiu ich albo innych osób i dotrzymanie poufności nie wiąże się ze złamaniem prawa.
9. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
10. Jeśli rozmawiasz z dzieckiem na osobności w sytuacji, gdy jest to konieczne zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i staraj się być w zasięgu wzroku innych.
11. Jeśli indywidualne spotkanie z dzieckiem odbywa się w ramach Twoich obowiązków (prowadzenie terapii lub diagnozy), zaznacz tę okoliczność np. wywieszka „trwa sesja”; poinformuj opiekuna, że teraz zaczyna się badanie psychologiczne.
12. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (w tym zastraszanie, przymuszanie, groźby, manipulowanie dzieckiem).
13. Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub osobie wskazanej jako osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci, i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Działania z dziećmi

1. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd, narodowość.
2. Nie faworyzuj żadnego z dzieci.
3. Nie przenoś swoich problemów osobistych na relacje z dziećmi.
4. Nie strasz, nie oszukuj i nie szantażuj dziecka, nie manipuluj nim w celu nakłonienia do współpracy.
5. Nie ignoruj i nie bagatelizuj odczuć dziecka: strachu, lęku i niepewności co do nowej sytuacji.
6. Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
7. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli Dyrektor WCPR nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
8. Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci w czasie wykonywania obowiązków służbowych lub pobytu na terenie placówki.
9. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie lub czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami czy uroczystościami, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.

10. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane Dyrektorowi WCPR. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. dotknięcie czy przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego lub zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych lub nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny lub ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji

władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym Kierownika Działu.

7. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, powinno się unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Powinno zadbać się o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała inna osoba z instytucji.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów, mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków.

1. Pracownik co do zasady może utrzymywać kontakt z dziećmi wyłącznie w godzinach pracy i w celu wynikającym z jego obowiązków służbowych. Zabronione jest zapraszanie dzieci do swojego miejsca zamieszkania. Spotkania oraz kontakt z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, komunikatory) poza godzinami pracy jest możliwy wyłącznie, gdy inicjuje go dziecko będące w sytuacji kryzysowej. Pracownik w takim przypadku zobowiązany jest do sporządzenia notatki i poinformowania o tym bezpośredniego przełożonego oraz opiekuna dziecka, jeśli nie zagraża dziecku.
2. Właściwą formą komunikacji z dziećmi poza godzinami pracy są kanały służbowe, takie jak e-mail, telefon służbowy.

Bezpieczeństwo online

1. W trakcie zajęć czy innych aktywności prowadzonych przez pracowników WCPR, osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone.
2. Zabronione jest przyjmowanie lub wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych w przypadku dzieci, z którymi współpracujemy jako pracownicy instytucji.

Załącznik nr 5

Procedury interwencji

§ 1

1. Niniejszy załącznik określa procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia przez:
 - 1) osoby dorosłe (pracowników, opiekunów zastępczych, opiekunów tymczasowych, rodziców dziecka, inne osoby dorosłe),
 - 2) inne dziecko.
2. W razie podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia dziecka należy:
 - 1) zadbać o bezpieczeństwo dziecka, w sytuacji tego wymagającej odseparować je od osoby krzywdzącej,
 - 2) umożliwić dziecku wypowiedzenie się, przedstawienie swojego zdania/opinii,
 - 3) dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka,
 - 4) opracować plan wsparcia dziecka we współpracy z opiekunami dziecka, które doświadczyło krzywdzenia.

§ 2

Krzywdzenie dziecka przez osobę dorosłą

1. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia krzywdzenia dziecka, pozostającego pod opieką tut. Centrum przez osobę dorosłą należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, w tym celu należy porozmawiać z dzieckiem, które doświadczyło krzywdzenia i jego opiekunami o ile nie są podejrzewani o krzywdzenie dziecka.
2. Pracownik ma obowiązek do niezwłocznego poinformowania o zdarzeniu swojego bezpośredniego przełożonego oraz sporządzenia Karty Zgłoszenia (Załącznik nr 7) i przekazania jej na adres mailowy sprawydzieci@wcpr.pl.
3. W zależności od tego, czy osobą podejrzewaną o krzywdzenie dziecka jest pracownik, opiekun zastępczy, opiekun tymczasowy, rodzic dziecka lub inna osoba dorosła oraz od kwalifikacji zdarzenia jako przestępstwo, czyn karalny, przemoc lub inne zagrożenie dobra dziecka, osoba

odpowiedzialna za ochronę dzieci podejmuje odpowiednie działania oraz wskazuje osobę do prowadzenia interwencji.

4. W przypadku, gdy osobą podejrzewaną o krzywdzenie dziecka jest pracownik należy:
 - a) zawiadomić o podejrzeniu opiekunów dziecka,
 - b) podjąć odpowiednie działania w stosunku do pracownika tj. rozmowa dyscyplinująca, upomnienie, nagana, rozwiązanie umowy, odsunięcie od pracy do czasu wyjaśnienia sytuacji,
 - c) w razie podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka powiadomić policję lub prokuraturę,
 - d) opracować plan wsparcia dziecka.
5. W przypadku, gdy osobą podejrzaną o krzywdzenia dziecka są jego rodzice należy:
 - a) poinformować o zdarzeniu sąd, w którym toczy się postępowanie opiekuńcze dziecka i/lub złożyć wniosek o wstrzymanie kontaktów do czasu podjęcia przez rodzica działań w celu zmiany zachowania w stosunku do dziecka,
 - b) w razie podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka powiadomić policję/ prokuraturę oraz sąd, w którym toczy się postępowanie opiekuńcze dziecka oraz złożyć wniosek o zakaz kontaktów z dzieckiem,
 - c) poinformować o sytuacji kuratora, który sprawuje nadzór nad rodziną dziecka,
 - d) opracować plan wsparcia dziecka.
6. W przypadku, gdy osobą podejrzaną o krzywdzenia dziecka jest inna osoba dorosła należy:
 - a) poinformować o zdarzeniu sąd, w którym toczy się postępowanie opiekuńcze dziecka i/lub złożyć wniosek o wstrzymanie kontaktów do czasu podjęcia przez osobę podejrzaną o krzywdzenie dziecka działań w celu zmiany zachowania w stosunku do dziecka,
 - b) w razie podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka powiadomić policję/ prokuraturę oraz sąd, w którym toczy się postępowanie opiekuńcze dziecka oraz złożyć wniosek o zakaz kontaktów z dzieckiem,
 - c) poinformować o sytuacji opiekunów dziecka,
 - d) opracować plan wsparcia dziecka.

7. W przypadku, gdy osobą podejrzaną o krzywdzenia dziecka jest opiekun zastępczy, opiekun tymczasowy należy:
 - a) w sytuacji tego wymagającej zabezpieczyć dziecko,
 - b) poinformować o zdarzeniu sąd, w którym toczy się postępowanie opiekuńcze dziecka,
 - c) w razie podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka powiadomić policję/prokuraturę oraz złożyć stosowny wniosek do sądu, w którym toczy się postępowanie opiekuńcze dziecka,
 - d) opracować plan wsparcia dziecka.

§ 3

Krzywdzenie rówieśnicze

1. W przypadku podjęcia przez pracownika Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie podejrzenia krzywdzenia dziecka pozostającego pod opieką tut. Centrum przez inne dziecko, w celu ustalenia przebiegu zdarzenia należy porozmawiać z dzieckiem, które doświadczyło krzywdzenia i jego opiekunami.
2. Pracownik ma obowiązek do niezwłocznego poinformowania o zdarzeniu swojego bezpośredniego przełożonego oraz sporządzenia Karty Zgłoszenia (Załącznik nr 7) i przekazania jej na adres mailowy sprawdzieci@wcpr.pl.
3. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w pieczy zastępczej/ PPD, należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych lub inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.
4. W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie jest objęte wsparciem tut. Centrum, należy także porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu w celu ustalenia przebiegu zdarzenia.

5. W zależności od kwalifikacji zdarzenia jako przestępstwo, czyn karalny, przemoc lub inne zagrożenie dobra dziecka, osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci podejmuje odpowiednie działania oraz wyznacza osobę do prowadzenia interwencji.
6. W przypadku podejrzenia krzywdzenia przez inne dziecko, należy:
 - a) zawiadomić opiekunów dzieci/rodziców dzieci, których dotyczy sytuacja,
 - b) jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję,
 - c) jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, należy poinformować policję lub prokuraturę,
 - d) opracować plan wsparcia dziecka w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa, z uwzględnieniem/z włączeniem środowiska, w którym dochodzi do nadużyć,
 - e) poza przygotowaniem planu wsparcia dla pokrzywdzonego dziecka – w zależności od okoliczności sporządzić także plan wsparcia dla dziecka podejrzanego o krzywdzenie.

Schemat procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez pracownika

Jeśli powziąłeś informację lub podejrzewasz, że dziecko umieszczone w pieczy zastępczej / zamieszkujące w PPD jest krzywdzone przez pracownika WCPR oceń, czy zagrożone jest zdrowie i życie dziecka

tak

Doznaje ze strony innego pracownika WCPR bezpośredniej **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego** lub/i **zagrożone jest jego życie**; Jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw

Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby krzywdzącej

Wypełnij Kartę Zgłoszenia, poinformuj o zdarzeniu przełożonego

Prześlij Kartę Zgłoszenia na email: sprawdydzieci@wcpr.pl

Powiadom o zdarzeniu sąd, w którym toczy się postępowanie opiekuńcze dziecka

Dyrektor Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie podejmuje działania dyscyplinarne wobec pracownika, którego dotyczy zgłoszenie i składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa na policję*/prokuraturę

nie

Doświadcza innych niepokojących zachowań ze strony pracownika WCPR jak: krzyk, niestosowne zachowania, popychanie

Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby krzywdzącej

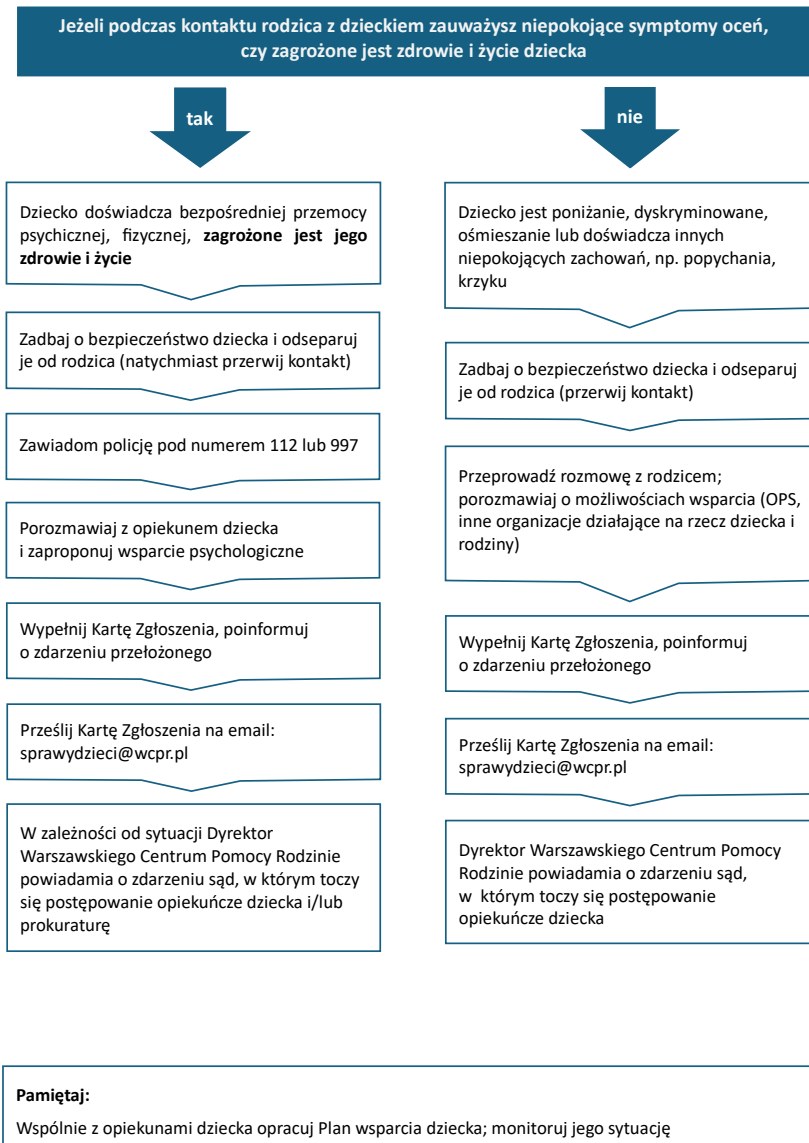
Wypełnij Kartę Zgłoszenia, poinformuj o zdarzeniu przełożonego

Dyrektor Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie podejmuje działania dyscyplinarne wobec pracownika, którego dotyczy zgłoszenie i/lub składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa na policję/prokuraturę

Pamiętaj:

Wspólnie z opiekunami dziecka opracuj Plan wsparcia dziecka; monitoruj jego sytuację

Schemat procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica

Schemat procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez opiekuna

Schemat procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę małoletnią

Jeżeli podejrzewasz, że dziecko doświadcza krzywdzenia przez osobę małoletnią ocień, czy zagrożone jest zdrowie i życie dziecka

tak

Dziecko doświadcza bezpośredniej przemocy psychicznej, fizycznej, **zagrożone jest jego zdrowie i życie**

Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka; odseparuj je od osoby krzywdzącej

W przypadku uzasadnionej potrzeby wezwij pogotowie, zawiadom policję pod numerem 112 lub 997

Ustal rodzaj i nasilenie przemocy (kto, co robi/robił, kiedy, gdzie, jak długo, jak często, od kiedy, skąd wiemy – źródło, kto jeszcze o tym wie - czy ktoś inny to widział)

Wypełnij Kartę Zgłoszenia, poinformuj o zdarzeniu przełożonego

Prześlij Kartę Zgłoszenia na email: sprawdydzieci@wcp.r.pl

Dyrektor Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie powiadamia o zdarzeniu sąd, w którym toczy się postępowanie opiekuńcze dziecka i /lub prokuraturę

nie

Dziecko jest świadkiem przemocy, doświadcza wykluczenia społecznego (w klasie, szkole, grupie), ma trudności w relacji z innym dzieckiem

Przeprowadź rozmowę z dzieckiem oraz jego opiekunem uwzględniając jego potrzeby i emocje; powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego, terapeutycznego

Przeprowadź rozmowę z dzieckiem, które było wskazany przez dziecko jako osoba działająca na jego krzywdę (jeśli jest dostępne bo przebywa w tej samej RZ)

Wypełnij Kartę Zgłoszenia, poinformuj o zdarzeniu przełożonego

Dyrektor Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie powiadamia o zdarzeniu sąd, w którym toczy się postępowanie opiekuńcze dziecka

Pamiętaj:

Wspólnie z opiekunami dziecka opracuj Plan wsparcia dziecka; monitoruj jego sytuację